

forslag, men da den ærede Forslagsstiller synes at have saa stor Interesse af at faae Loven ud, forekommer det mig dog behønderligt, at han har villet stille et Forslag, som han selv siger har været overordenlig omstridt i det andet Thing. Naar det den Gang ikke blev som det ærede Medlem ønsker, at det skulde være, tror han da, at vi i et Dieblit som dette, hvor vi ere saa nær Sessionens Slutning, skulde kunne vente, at man vil vise nogen Smødekønnen; Intet vil være lettere end blot ved en lille Tilbagegang til Udvalget at lade hele Histørien de bort igjen. Det forekommer mig derfor, at hvis det ærede Medlem har haft den Hensigt, at denne Lov skal komme ud, bærer han sig uklogt ad. Jeg tilstaa, at i Fæstebønderloven har dette ærede Medlems Ordtræden aldrig været mig klar; jeg tør derfor ikke følge ham som Raadgiver nu. Han har hyppig stemt mod Forslag, som det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds har stillet, og som efter min og — jeg tror, at man kan sige — dette Things store Meritals Opfattelse have været gavnlige; disse Forslag har han stillet sig skarpt imod, og han har stillet nogle smaa Forslag, som vare stiftede til at forkludre — om Forsladselse, jeg mener forderve — det Gode ved de omtalte Forslag. Jeg stoler allsaa ikke paa det ærede Medlems klare Blif i disse Sager, men jeg er naturligvis overbevist om, at han har haft den bedste Hensigt ligeoverfor Sagen selv og dem, den angaar. Der var ogsaa een Ting af det, som det ærede Medlem anførte, der indrede mig noget, og det forekom mig, at han kom til at røse Ministeren noget, vistnok imod sin Villie. Han fremhævede nemlig, at den Bestemmelse, som nu staar i Lovforslaget, og som han vil forandre ved sit 5te Endringsforslag, er af den Bestaaffenhed, at Godseierne ville befinde sig meget ilde derved. Nu har den ærede Minister jo villet indtage en saadan Stilling, at han paa den ene Side har villet vise en vis Smødekønnen imod Godseierne for overhovedet at faae dem til at gaa ind paa Sagen og paa den anden Side dog ikke har villet gaa Fæstebønderstanden for nær, men har villet holde fast paa saa Meget, der kunde

genere Godseierne, at det maatte kunne bevæge dem til at ønske, at denne Lov ikke maatte komme til at virke ret længe; men ikke desto mindre vil det ærede Medlem have dette Tryk bort fra Godseierne, og dette er dog underligt nok efter hans øvrige Udtalelser. I Dørligt maa jeg tilstaa, at Domstolene som Bærger for Fæstebønderne i mange Tilfælde have været bedre end enkelte af de Indentrigsministre, vi have haft, og jeg for min Part har allsaa ingen særlig Grund til hellere at ville have Indentrigsministre i Almindelighed end Domstolene til Bærger for Fæstebønder; det forekommer mig, at enhver af dem kan have sine svage Sider, men nogen fuldkommen Sikkerhed ser jeg hverken i den ene eller i den anden Bestemmelse. Naar nu imidlertid det at være Domstolene underkastet kan være Noget, der piner Godseierne til dog at gaa ind paa noget rimelige Afhændelser af deres Fæstebønder, holder jeg mere af, at Sagen bliver i Domstolens Hænder. Jeg finder, at med alle de Mangler, der ere blevne fremhævede ved denne Lov, og som ere blevne gjenemgaaede ved øvrige Behandling med saa stor Dygtighed af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds, er der dog nogle Bestemmelser deri, som gjøre, at jeg ikke tør stemme imod Loven, og dertil vil jeg blandt Andet henregne den allerlidste Paragraf. Naar man tænker paa de Misbrug, der have fundet Sted fra Godseiernes Side med Hensyn til Anvendelsen af den gamle Lovparagraf fra 15de Juni 1792, og man husker paa, hvor store Anstrengelser der i dette Thing har været gjort for at faae dette Forhold affkaffet, saa forekommer det mig urigtigt at bortstøde en Lov, hvort dog f. Ex. en Bestemmelse herom findes. Der er dog ogsaa andre enkelte Punkter, som sætte en Bom for allfor stor Billaarlighed fra Godseiernes Side, og naar jeg tænker paa, hvad der kan ske under den nu gjældende Lovgivning, saaledes som denne fortolkes, navnlig paa, hvad der i sin Tid blev udviklet af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) som stek paa et Gods i Sjælland, saa finder jeg, at man ikke et Dieblit skal lade en saadan — hvad jeg vil kalde — aabenbar Omgaaen af